

Defnyddio *Ancient Laws*

Y nodiadau, o *AL*:

'The notes are commonly referred to by a small numeral: thus, (1); and in special cases by a small *Italic* letter: thus, (a). Explanatory foot-notes are distinguished by a Roman letter: thus, (a).

There is also used another mark, called a tick: thus, ('). In the body of the text this mark shows the end of the passage, for which a various reading is to be found; and in the notes a corresponding tick has been placed immediately after the *numeral* or *Italic letter*.

In cases where two or more Manuscripts vary as to the length of the passage about which they differ, the point in the text at which each terminates is marked by one or more ticks, according to the number of conflicting Manuscripts: thus, (') (") ("" (""") and so on.'

Cyfeirio at *Ancient Laws*:

Y dull safonol yw i gyfeirio at adrannau yn hytrach nag at rifau tudalennau yn y testunau printiedig, gan fod dwy fersiwn brintiedig o *AL*.

Ar gyfer Cyfrol I, dynodir y Dull yn gyntaf gan ddefnyddio'r llythrennau VC = Venedotian Code, DC = Dimetian Code, and GC = Gwentian Code.

Ar gyfer Cyfrol II dynodir y Llyfr mewn prif lythrennau rhufeinig.

Dynodir y bennod mewn is lythrennau rhufeinig.

Dynodir y frawddeg mewn rhifolion arabaid.

Felly, er enghraifft VC II.ii.4, neu XI.ii.7.

Yn hytrach na'r testunau Lladin yn *AL* dylid defnyddio *The Latin Texts of the Welsh Laws*. Fodd bynnag, yn y prosiect hwn, mae cyfeiriadau yn y tabl ar gyfer y llawysgrifau perthnasol, er mwyn cyflawnder, a gwneir hyn yn y ffordd ganlynol:

Leges Wallicae = LW, Llyfr, pennod, brawddeg. [Lladin A] LW I.ii.3

Leges Howeli Boni = LHB, Llyfr, pennod, brawddeg. [Lladin B] LHB I.ii.3

Leges Howeli Boni = LHB, pennod, brawddeg. [Lladin C] LHB i.2. Pan ddaw'r rhifo yn y testun i ben, cyfeirir at y dudalen a'r llinell yn yr argraffiad Quarto.

Ceir tudalennau cyfatebol yn yr argraffiad Folio gan P. Russell, *Welsh Law in Medieval Anglesey. British Library Harleian MS 1796 (Latin C)*, Texts and Studies in Medieval Welsh Law II (Cambridge, 2011).